CRNA GORA

UPRAVA ZA STATISTIKU

METODOLOGIJA

ANKETA O POTROŠNJI DOMAĆINSTAVA

99	METODOLOŠKO UPUTSTVO	99

Podgorica, avgust 2025. godine

Anketa o potrošnji domaćinstava

Sadržaj:

Pravni osnov **2**
METODOLOŠKE OSNOVE **2**
Cilj istraživanja 2
Definicije 2
Obuhvat 3
Referentni period 3
Instrumenti i metod anketiranja 4
Zaštita podataka 4
Diseminacija podataka 4
Usklađenost sa propisima EU 4

Pravni osnov za sprovođenje istraživanja Anketa o potrošnji domaćinstava je Zakon o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike („Sl. list Crne Gore“, br. 18/12, 47/19 i 23/25) i Godišnji plan zvanične statistike.

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike izvještajne jedinice su dužne da daju podatke u zahtijevanoj formi. Individualni podaci dobijeni istraživanjem su zaštićeni i koriste se isključivo u statističke svrhe.

METODOLOŠKE OSNOVE

Cilj istraživanja

Cilj Ankete o potrošnji domaćinstava je da se prikupe podaci o:

- prihodima, rashodima i potrošnji domaćinstava;
- pojedinim važnijim pokazateljima životnog standarda (snabdjevenost domaćinstava trajnim potrošnim dobrima, uslovi stanovanja, način zagrijavanja stana/kuće, i dr.);
- demografskim karakteristikama domaćinstava;
- ekonomskim aktivnostima članova domaćinstava;
- sociološkim karakteristikama članova domaćinstava.

Anketom o potrošnji domaćinstava prikupiće se i sljedeći podaci o:

- osnovnim sociološkim i demografskim karakteristikama članova domaćinstava;
- visini novčanih prihoda domaćinstava, po izvorima prihoda;
- visini novčanih rashoda domaćinstava, po namjeni;
- vrijednosti datih i primljenih poklona;
- pokazateljima životnog standarda domaćinstava (podaci o stanu, snabdjevenost trajnim potrošnim dobrima i sl.);
- elementima gazdinstava.

Definicije

Ukupna lična potrošnja obuhvata ličnu potrošnju domaćinstava i lična potrošnja iz sopstvene proizvodnje.

Lična potrošnja domaćinstava data je po sljedećim grupama COICOP – 2018: hrana i bezalkoholna pića; alkoholna pića i duvan; odjeća i obuća; stanovanje, voda, električna energija, gas i ostali energenti (nije uključena vrijednost imputirane rente); namještaj, oprema za domaćinstvo i održavanje stana; zdravlje; transport; informacije i komunikacije; rekreacija, sport i kultura; obrazovanje; restorani i hoteli; osiguranje i finansijske usluge; lična njega, socijalna zaštita i različita dobra i usluge.

Lična potrošnja iz sopstvene proizvodnje obuhvata vrijednost proizvoda iz sopstvene proizvodnje domaćinstava utrošenih za ličnu potrošnju (hrana i bezalkoholna pića, alkoholna pića i ogrijevno drvo).

Domaćinstvom se smatra:

- zajednica lica čiji članovi zajedno stanuju. Obično se takvo domaćinstvo sastoji od supruga, supruge i djece, drugih srodnika (rođaci) i nesrodnika (podstanari, kućne pomoćnice, stalni radnici na poljoprivrednim gazdinstvima i sl.);
- samac koji živi, troši i hrani se samostalno

  Pod pojmom ''zajedno stanuju'' podrazumijeva se zajedničko mjesto stanovanja, tj. zajednički život u istoj stambenoj jedinici.

Članovima domaćinstva smatraju se:

- članovi domaćinstva koji su privremeno odsutni (npr. zbog izdržavanja kazne zatvora kraće od dvanaest mjeseci) i uključuju se u Anketu;
- učenici i studenti, koji se ubrajaju u članove domaćinstava, bez obzira na dužinu boravka izvan svog domaćinstva (u školama i na studijama);
- dnevni ili nedeljni migranti; osobe koje rade ili se školuju u drugom mjestu u zemlji ili inostranstvu i koje imaju ekonomske veze sa domaćinstvom (nemaju tamo svoje domaćinstvo) u kojem borave više od mjesec dana u toku godine takođe se ubrajaju u članove domaćinstva i imaju tretman privremeno odsutnih.

Osobe koje borave u drugom mjestu u zemlji ili inostranstvu duže vrijeme (dvanaest ili više mjeseci) i rijetko dolaze ili ne dolaze tretiraju se kao dugotrajno odsutna lica i isključuju se iz Ankete.

Obuhvat

Anketa o potrošnji domaćinstava sprovodi se na teritoriji Crne Gore, a obradom se obezbjeđuju podaci za Crnu Goru (ukupno), za gradsko i ostalo područje.

Jedinica anketiranja je svako prema planu uzorka izabrano domaćinstvo, samačko ili višečlano. U Anketi je primijenjen dvoetapni, stratifikovani uzorak, sa popisnim krugovima kao primarnim i domaćinstvima kao sekundarnim jedinicama izbora. Prema tome, jedinice osnovnog skupa su domaćinstva koja odgovaraju postavljenoj definiciji.

Referentni period

Podaci se prikupljaju za cijelu posmatranu godinu (prihodi, rashodi i potrošnja - od 1. januara do 31. decembra), a svako domaćinstvo se snima mjesec dana.

Period snimanja za potrošnju artikala, poljoprivredu i ostalo je mjesec dana.

Referentni period za trajna dobra je dvanaest mjeseci, za polutrajna dobra tri mjeseca.

Instrumenti i metod anketiranja

U Anketi se primjenjuju metod vođenja dnevnika (D-1) i metod usmenog ispitivanja izabranih domaćinstava (intervju metod) na bazi upitnika, gdje se popunjavaju upitnici P-1, P-2, P-3 i upitnik za neodaziv NO-4.

Domaćinstvo vodi dnevnik potrošnje o potrošnji artikala, poljoprivredi i ostalom u periodu od mjesec dana.

Ispitivanje domaćinstava na bazi upitnika vrše posebno obučeni anketari koji treba najmanje tri puta da posjete domaćinstvo (pružanje pomoći u vođenju dnevnika i prikupljanje podataka putem upitnika).

Zaštita podataka

Pojedinačni podaci (za osobe i domaćinstvo) dobijeni anketiranjem službena su tajna i svi učesnici u Anketi dužni su da to poštuju. Osobe koje nijesu službeno zadužene za sprovođenje Ankete na terenu ne smiju imati pristup popunjenim upitnicima. Ispunjeni upitnici ne smiju se ostavljati naočigled drugim osobama (na vidnom mjestu u automobilu, odloženi na javnom mjestu i slično), osim u za to predviđenoj prostoriji. Stečene informacije o pojedinačnom domaćinstvu i njegovim članovima su povjerljive i ispitanicima posebno treba naglasiti da im je tajnost zagarantovana.

Rezultati dobijeni anketiranjem objavljuju se u agregiranom - zbirnom obliku, kojim se onemogućava prikazivanje podataka o pojedincima.

Diseminacija podataka

Objavljivanje podataka se vrši u skladu sa Kalendarom objavljivanja statističkih podataka Uprave za statistiku, prema unaprijed definisanom datumu i načinu objavljivanja podataka.

Dobijeni podaci publikuju se putem saopštenja (višegodišnja periodika), putem ostalih statističkih publikacija (Statistički godišnjak). Podaci se publikuju i u elektronskoj formi (na sajtu Uprave za statistiku).

Usklađenost sa propisima EU

Anketa o potrošnji domaćinstava usaglašena je sa međunarodnim standardima i preporukama EUROSTAT-a čime se obezbjeđuje međunarodna uporedivost podataka.